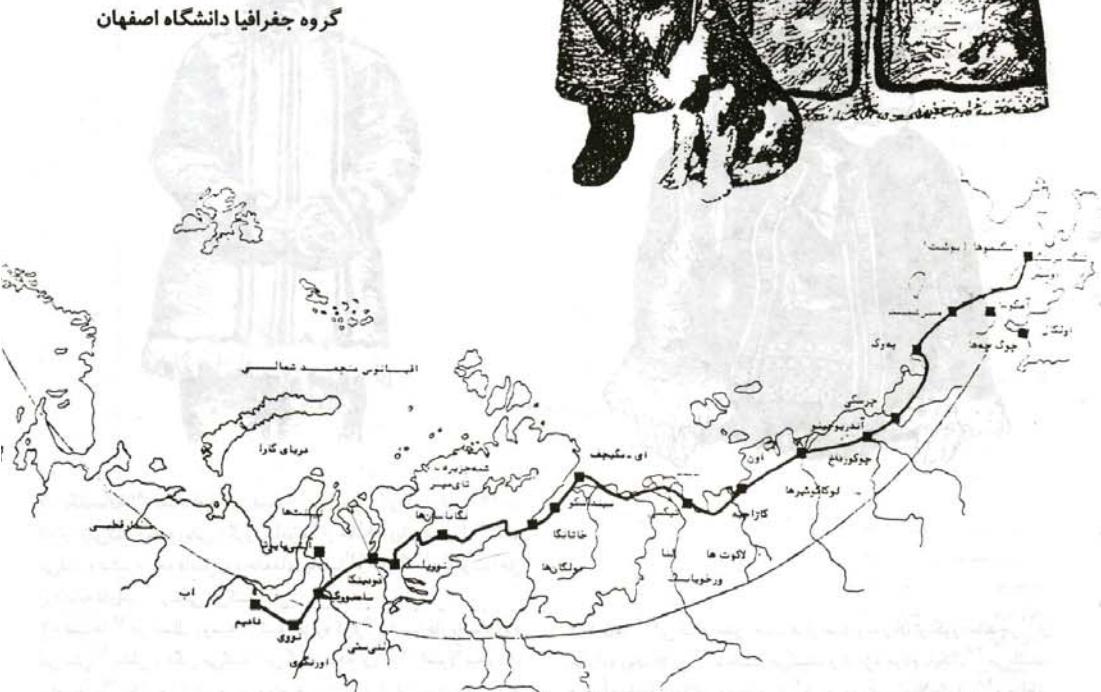

بازماندگان نوار

قطبی

نویسنده: بوریس شیشلو
برگردان از: دکتر مسعود معیری
گروه جغرافیا دانشگاه اصفهان

در قرن هیجدهم و پیتوس برینگ^۱ اولین کسی بود که دانشمندان اروپایی را به خاور دور نزد بومیهای سیری هدایت نمود. در سال گذشته (۱۹۹۳) بازدیدی برای ملاقات با مردمی که در حال نابودی هستند، سافرت «ترانس سیریشک - لونگین»^۲ توسط مجله علمی Geo ترتیب داده شد که با مشفات زیاد به پایان آمد و آن اینکه یکی از همکاران مجله مذکور به نام «رزین گایی»^۳ همراه با هفت نفر از همراهان در تصادف هلی کوپتر جان خود را از دست دادند. سهی بوریس شیسلو^۴ (زادشناس) این پژوهش را ادامه داد. که قسمتی از تحقیقات آنان در این باب به شرح زیر آمده است.

۳- دولگان‌ها:^۵ اکثریت افراد این گروه در قسمت جنوبی شبه جزیره تایمیر^۶ زندگی می‌کنند و زبان مردم تکلم ایشان ترکی نزدیک به ایاکوت^۷ می‌باشد. جمعیت ایشان از شش هزار نفر تجاوز نمی‌کند، و شغل اغلب آنها پرورش گوزن است که سواربر بالرکها^۸ و همراه‌گله مسافت می‌کنند. مساکن ایشان به شکل کلیه‌های گروهی است و بر روی پایه‌های جویی بنا شده است.

بازماندگان نوار قطعی

برای رفتن به نادیم^۹ در اولن^{۱۰} یک سافرت سه ماهه به مازراء سیری - لونگین لازم بود. در مازراء نوار قطبی، تزادشناسان و پژوهشکار به هشت نزد باقیمانده برسورد نمودند، که مسلمان تعدادشان در گذشته بیشتر بوده است.

۱- نگانانسان‌ها:^{۱۱} تعداد افراد این قبیله از زن و مرد و کودک - از ۱۳۰۰ نفر تجاوز نمی‌کند. آنها به زبانی از گروه ساموبید^{۱۲} از خانواده زبانهای اورال^{۱۳} تکلم می‌کنند و بیشتر در حد فاصل رودخانه‌های پیاسینا^{۱۴} و خاتانگا^{۱۵} و یادرسواحل رودخانه تای میر^{۱۶} زندگی می‌کنند.

۲- ننت‌ها:^{۱۷} در شمال روسیه از شبه جزیره کولا^{۱۸} تا ساحل راست رود لنی سینی^{۱۹} سفلی زندگی می‌کنند، این گروه مردم اورالی^{۲۰} اصولاً به زبان ساموبید^{۲۱} تکلم می‌کنند، و سی و پنج هزار نفرند و از این میان هفت هزار چوپان چادرنشین می‌باشند.

۴- اون‌ها:^{۲۲} این قبیله حدود هفت هزار نفرند و به زبان تونگوز-ماندجو^{۲۳} از خانواده زبان آلتایی^{۲۴} صحبت می‌کنند، و از نزد مردم بایکال^{۲۵} می‌باشند. عموماً در شرق سفلای رودخانه لانا^{۲۶} در جمهوری ساخالا-کوتی^{۲۷} و مناطق مانگادان^{۲۸} و کامچانکا^{۲۹} ساکن‌اند.

۷- چوکچهای^{۴۰} در حدو دشمال شرقی روسیه، در محل خود مختار چوکوتکا^{۴۱}
و در منطقه کولیما^{۴۲} سفلی زیست می‌کنند، و پانزده هزار عضو این نژاد به
زبانی از گروه سبیری قدیمی تکلم می‌کنند.

۸- اسکیموها^{۴۳}: در این طرف تنگه بربینگ (مقصود قسمت آسیایی است - مترجم) به آنها بوئیت^{۴۴} هم می‌گویند. آنها از نظر نژادی به اسکیموهای قاره آمریکا نزدیک‌اند. زندگی آنها به ماهیگیری و شکار حیوانات دریایی همانند فوک و مورس می‌گذرد. □

۵- لاقوت‌ها:^{۴۵} آنها به زبانی از گروه زبانهای ترک صحبت می‌کنند. تعداد آنها سیصد و هشتاد هزار نفر می‌باشد (که از آن میان شش هزار نفر پرورش دهنده گوزن‌اند)، عموماً در جمهوری ساخا-لاقوت^{۴۶} و نیز در شمال منطقه کراسنوایارسک^{۴۷}، در منطقه‌ماگادان^{۴۸} از ساخالین^{۴۹} و آمور^{۵۰} زندگی می‌کنند.

پاورقی:

1) Vitus Bering	2) Trassibering - Longine
3) Regine Gabby	4) Boris Chichlo
5) Nadym	6) Ouralienne
7) Khatanga	8) Les Nganassanes
9) Les Evenets	10) Ouralienne
11) Lenisse	12) Khatanga
13) Samoyde	14) Nenets
15) Tamy	16) Lenisse
17) Balok	18) Samoyde
19) Toungouze-Mandchau	20) Tamy
21) Bakalien	22) Balok
23) Sakhalakoutie	24) Toungouze-Mandchau
25) Kamtchatka	26) Bakalien
27) Magadan	28) Sakhalakoutie
29) Les Lukautes	30) Kamtchatka
31) Les Lukaguir	32) Sakha-Lakoutie
33) Les Loukaguir	34) Magadan
35) Kolyma	36) Amour
37) Tchoukches	38) Indiguirka
39) Tchoukotka	40) Les Tchoukches
41) Les Esquimaux	42) Kolyma
43) Lena	44) Yuit

۶- لوقاگوئیرها:^{۵۱} تقریباً یک هزار نفرند و بین اندیگوئیرکا^{۵۲} و کولیما^{۵۳} مستقر شده‌اند، در حال حاضر پراکنده شده و از بین رفته‌اند. زبان شان به خوبی شناخته شده است و قبل از ورود روس‌ها، ملتی قابل توجه در تووندرا بوده‌اند.

